

Van: ALGEMENE WATERSCHAPSPARTIJ
Landsmeerderdijk 145
1035 PT Amsterdam
www.algemenewaterschapspartij.nl
p.vonk@algemenewaterschapspartij.nl
tel. 020-6331457 / 06-42929966

Aan: Mevrouw T. Huizinga-Heringa
Ministerie van Verkeer en Waterstaat,
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Amsterdam, 21 januari 2010.
Betreft: Consultatie nieuwe inrichting waterschapsverkiezingen

Uw kenmerk: VENW/DGW-2009/1671

Zeer geachte mevrouw Huizinga-Heringa,

Hartelijk dank voor uw uitnodiging van 4 januari 2010 om u onze visie op de toekomstige inrichting van de waterschapsverkiezingen te doen toekomen. Wij maken daar graag gebruik van.

De Algemene Waterschapspartij is immers, indirect mede op uw verzoek, opgericht om als landelijke lijst mee te doen aan de waterschapsverkiezingen. We hebben bij 22 van de 26 waterschappen een lijst kunnen opstellen en zijn in 18 waterschapsbesturen gekozen.

Voor de toekomst zien wij aparte, directe verkiezingen voor de waterschapsbesturen als de meest gewenste optie.

We willen u hierbij graag een aantal argumenten en overwegingen voor directe verkiezingen aanreiken:

- Het heffen van lokale belastingen - een wijze van betalen voor water die geheel in lijn is met Europese waterwetgeving en die de waterveiligheid garandeert - vraagt om zeggenschap van de belastingbetaler, en dus directe verkiezingen.
- Een lage opkomst op zich legitimeert niet om na één periode al het huidige kiesstelsel aan de kant te schuiven. Bij een opkomst van rond de 25% hebben ruim 3.000.000 mensen hun stem uitgebracht! Met evenveel recht kan gesteld worden dat de burger kennelijk tevreden is en instemt met het beleid van de waterschappen. Zo bezien is het knap dat over een weinig controversieel onderwerp als waterbeheer en de bescherming tegen het water maar liefst 25% van de kiezers gemotiveerd is om een stem uit te brengen.
- Betrouwbaarheid van openbaar bestuur is belangrijk voor de kiezer. Opnieuw de opzet van de verkiezingen veranderen komt deze betrouwbaarheid niet ten goede. Sterker nog, het verdiept de kloof tussen politiek en burger welke tot in de hoogste kringen van ons land tot bezorgdheid heeft geleid.
- De eerste ervaringen met de besturen die het 'product' vormen van het lijstenstelsel volgens directe verkiezingen zijn positief: er is meer contact met de achterban en door de fractievorming is er een actievere bestuurscultuur dan voorheen.
- Met het invoeren van het lijstenstelsel zijn, zoals beoogd door de wetgever, lokale en nationale partijen opgericht. Door na één verkiezing het kiesstelsel al te veranderen zouden deze partijen heel snel en makkelijk aan de kant geschoven.
- Bij het invoeren van indirecte verkiezingen zijn speciale "waterpartijen" zoals landelijk Water Natuurlijk en de Algemene Waterschapspartij kansloos. Zij hebben echter wel een aanzienlijk deel van de stemmen gekregen bij de laatste verkiezingen. De kiezer heeft dus zeker waardering voor die aparte en kundige partijen.
- Er staan veel veranderingen op stapel die consequenties zullen hebben voor belastingheffing, kostenverdeling en belang bij waterbeheer. Nu veranderen in de manier van verkiezingen beperkt de aanpasbaarheid van deze verkiezingen: nu indirecte verkiezingen invoeren kan de

- opties voor een toekomstig verkiezingsstelsel beperken en leidt tot 'metaal-moeheid' bij de burger t.a.v. het gebruik van het kiesrecht.
- Natuurlijk is ook van groot belang hoe de verkiezingen georganiseerd worden. Het is niet te ontkennen dat de afgelopen verkiezingen last hebben gehad van de politieke angst voor het internetstemmen, dat de drempel tot stemmen aanzienlijk verlaagd zou hebben. Vervolgens is met een onhandig schriftelijk stelsel gewerkt. In de toekomst moet dit beter en handiger. De Algemene Waterschapspartij is voorstander van een laagdrempelige manier van direct stemmen. Het is ook niet eenvoudig om uit te leggen waarom mensen via internet enerzijds wel bijvoorbeeld meterstanden doorgeven, bankzaken regelen of belastingaangifte doen, en anderzijds niet zouden kunnen stemmen. De mogelijkheid om via DigiD te stemmen dient onderzocht worden. Dit is tenslotte een initiatief van de overheid zelf met als doel haar elektronische dienstverlening te verbeteren en te vereenvoudigen!
In het verleden hebben waterschapsverkiezingen ook wel eens per telefoon plaatsgevonden. Ook dat zou in de toekomst een optie kunnen zijn. Politieke partijen zoals de PvdA hanteren dit stelsel met succes om hun lijsttrekker te kiezen.
 - De combinatie met andere verkiezingen zoals de gemeenteraadsverkiezingen leidt ons inziens tot onoverkomelijke problemen. De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken overweegt om bij het eventuele vallen van een gemeentebestuur de gemeente in de gelegenheid te stellen om nieuwe verkiezingen uit te schrijven. Bovendien leiden gemeentelijke herindelingen vaak tot tussentijdse (vervroegde of juist uitgestelde) gemeenteraadsverkiezingen. Dan is een combinatie met de waterschapsverkiezingen niet meer onmogelijk. Ook de topografische verschillen tussen gemeenten (en provincies) met waterschappen zijn complicerend. Tot slot horen bij verkiezingen ook campagnes. Specifieke waterpartijen zoals de onze, zullen het altijd qua campagne afleggen tegen gesubsidieerde politieke partijen. Waarbij de waterschapsverkiezingen altijd zullen ondersneeuwen bij de verkiezingen van de algemene overheden. Dat is uit het oogpunt van democratie onwenselijk.
 - Als u toch een verandering beoogt, stelt de Algemene Waterschapspartij u voor om de geborgde zetels een andere invulling te geven. Enerzijds is het voor de belangen-groeperingen welke de geborgde zetels bezetten van "existentieel belang" dat ze in het waterschapsbestuur hun inbreng hebben, anderzijds verdienen democratisch verkiezingen verreweg de voorkeur. We stellen u voor deze belangengroeperingen een aantal "gegarandeerde zetels" te geven. Ze doen dan onder hun naam gewoon mee aan de verkiezingen. Op deze manier kunnen ze zich dus aan de kiezers presenteren als partij en als kandidaatbestuurders. Ze krijgen dan het aantal zetels waar ze op grond van het aantal stemmen recht op hebben, met een minimum van het aantal gegarandeerde zetels zoals in het reglement van het waterschap vast te leggen. Een positief neveneffect zal mogelijk een hoger opkomstpercentage zijn vanwege de extra promotionele inspanningen van deze belangengroeperingen.

Tot slot: u zult begrijpen dat wij verdere politisering van het waterschapsbestuur met lede ogen aanzien. De functionele democratie laat zich maar beperkt vergelijken met de algemene democratie. Het bestaan van de waterschappen, met als taak het waterbeheer en de bescherming tegen het water in ons land dat voor een groot deel onder de zeespiegel ligt, verdient een democratisch gekozen bestuur waar niet de waan van de dag maar deskundigheid en belangenafweging regeert.

Graag lichten wij indien door u gewenst ons standpunt in een mondeling onderhoud nader toe,

Met vriendelijke groeten,

Peter Vonk,
Voorzitter Algemene Waterschapspartij